

Odpady z perspektywy gminy i wykonawcy-po dwóch stronach barykady, czy na wspólnym froncie odpadowym

Żaneta Lewandowska
Kierownik ds. Rozwoju Biznesu

NOWOCZESNE
GOSPODAROWANIE
ODPADAMI





光大控股
EVERBRIGHT LIMITED



Produkcja paliwa RDF



Zbiórka odpadów

Odbiór odpadów od
firm i instytucji



Różanki

Miączyn

Żnin

Kosiny

Złotów

Uniszki



Zbiórka odpadów



Obsługa w 2025:

- 4 gmin wiejskich
- 1 gminy miejsko – wiejskiej
- 1 gminy miejskiej

Ilość odpadów zebrana w roku 2024

Total: 16 364 Mg

Zmieszane odpady komunalne: 9 727 Mg

Selektywna zbiórka: 5 432 Mg

Odpady wielkogabarytowe: 394 Mg

PSZOK: 812 Mg

Województwo Mazowieckie

Obsługa w 2025

- Pliski Związek Międzygminny
- Związek Gmin Krajny
- Gmina Wyrzysk (tylko odpady selektywnie zbierane)

Ilość odpadów zebrana w roku 2024

Total: 16 217 Mg

Zmieszane odpady komunalne: 6 326 Mg

Selektywna zbiórka: 7 032 Mg

Odpady wielkogabarytowe: 44 Mg

PSZOK: 2 815 Mg

Województwo Wielkopolskie

Obsługa w 2025

- 1 gmina miejska
- 5 gmin w ramach konsorcjum

Ilość odpadów zebrana w roku 2024

Total: 9 037 Mg

Zmieszane odpady komunalne: 5 980 Mg

Selektywna zbiórka: 2 830 Mg

Odpady wielkogabarytowe: 115 Mg

PSZOK: 112 Mg

Województwo Kujawsko – Pomorskie



光大控股
EVERBRIGHT LIMITED

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach



**Ustawa z dnia 13 września 1996 r.
o utrzymaniu czystości i porządku w gminach**

Obowiązki i zadania samorządu

Organizacja
odbioru odpadów
od mieszkańców

Zapewnienie
infrastruktury do
zagospodarowania
odpadów

Uchwały rady
gminy(regulaminy,
stawki, metody
naliczania opłat)

Finansowanie
systemu

Kontrola właścicieli
nieruchomości

Edukacja
mieszkańców

Osiągnięcie
odpowiednich
poziomów
recyklingu i
składowania

Sprawozdawczość i
planowanie
strategiczne

Obowiązki i zadania wykonawcy umowy

Selektywny odbiór
odpadów od
wszystkich wskazanych
nieruchomości

Transport i
zagospodarowanie
odpadów

Prowadzenie PSZOK

Zapewnienie
osiągnięcia
wskaźników i
wymogów umownych

Raportowanie i
współpraca z gminą

Miasto Mława



Urząd Miasta Mława
www.mlawa.pl

foto: *Cezary Lewandowski*

Miasto Mława:

Położenie: miasto w województwie mazowieckim, na północ od Warszawy, przy trasie S7 łączącej Warszawę z Gdańskiem.

Liczba mieszkańców: 29 342 osoby

Umowy realizowane obecnie przez Novago Sp. z o.o.:

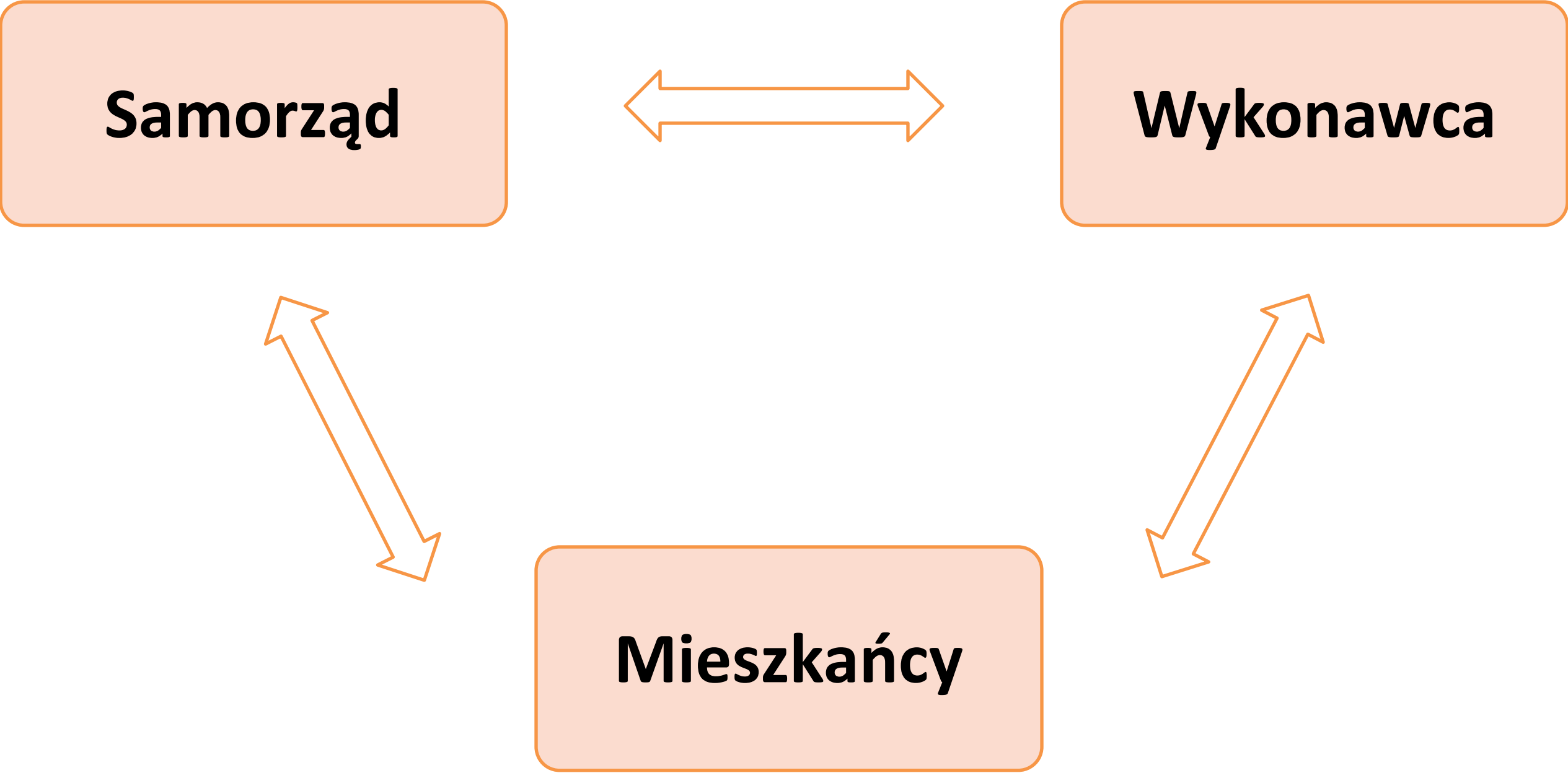
- 1. Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych oraz dostarczanie worków do selektywnego zbierania odpadów komunalnych – *okres realizacji 01.01.2025 – 31.12.2026*
- 2. Utworzenie i prowadzenie stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dostępnego dla mieszkańców na terenie Miasta Mława – *okres realizacji 01.01.2025 – 31.12.2026*

Masa odpadów komunalnych zebranych przez Novago Sp. z o.o. w roku 2024:

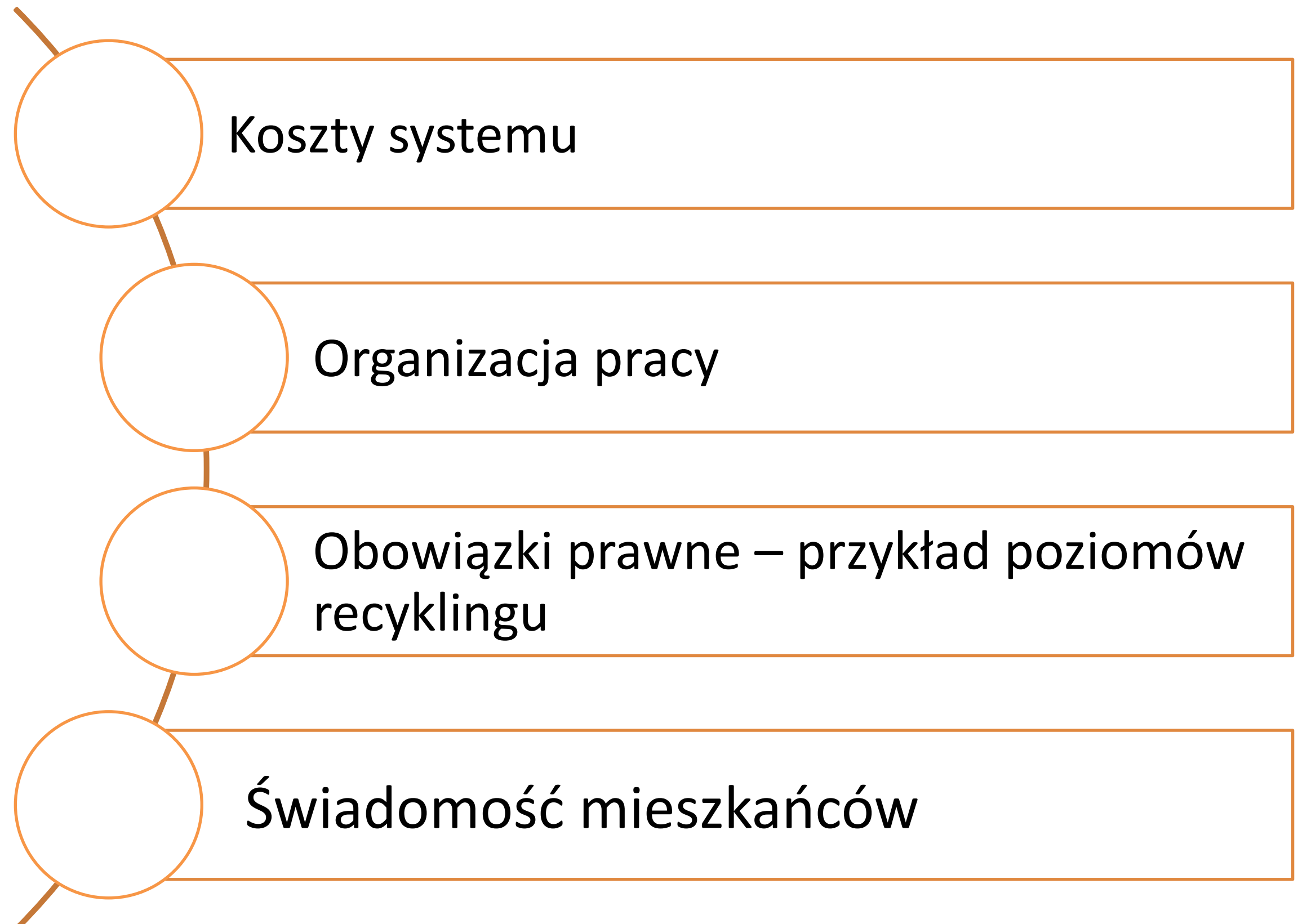
Rodzaj	Ilość (Mg)
Odpady zmieszane	6 474
Selektywna zbiórka	3 737
Odpady wielkogabarytowe	129
PSZOK	649
Total	10 989



Model współpracy:



Model współpracy:



Koszty systemu

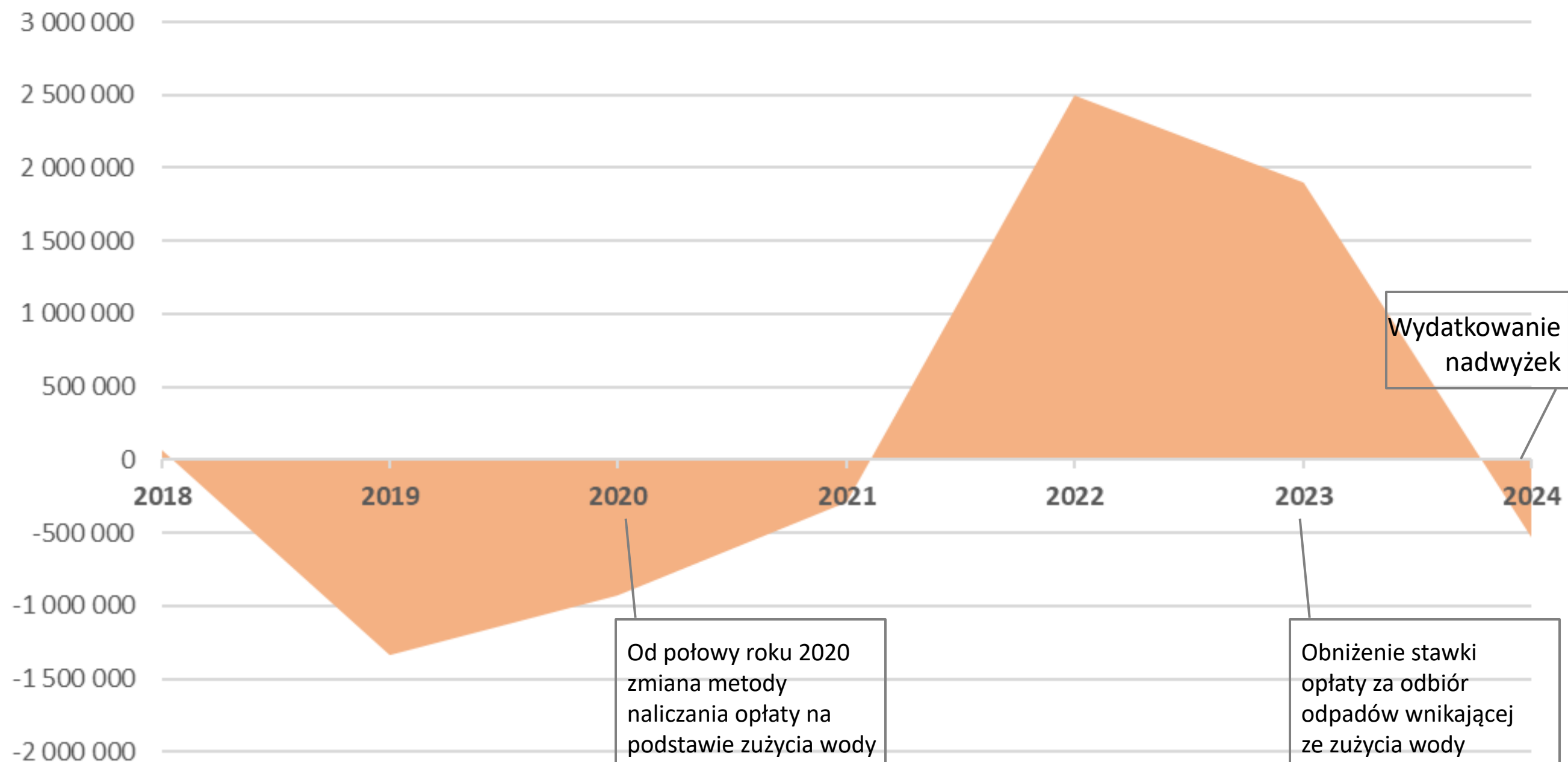
Organizacja pracy

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Świadomość mieszkańców

Koszty systemu

Kwota deficytu lub nadwyżki w ujęciu rocznym (zł)



Samofinansowanie? Jak?

Główny problem: Ilu tak naprawdę mamy mieszkańców?

Na dzień 30 czerwca 2020 roku w systemie gminnym zadeklarowanych było **26 410 osób**, przy liczbie około **30 000 osób** zameldowanych.

Uwzględniając przy tym specyfikę Mławy związaną z zamieszkiwaniem w mieście dużej liczby cudzoziemców (szacowanej w tysiącach), ówczesna **luka w systemie mogła sięgać 20-30%**.

Rozwiązanie: zastosowanie metody ustalania opłaty opartej na zużyciu wody

9 zł

Obecna stawka za 1 m³ zużycia wody



Koszty systemu

92% - 96%

Udział kosztu usług świadczonych przez Novago Sp. z o.o. w całkowitym budżecie gospodarki odpadami na podstawie umów realizowanych w latach 2018 – 2024.

Ciągłe próby redukcji kosztów

1. Zmniejszenie częstotliwości odbiorów – dotyczy szkła i papieru w okresach styczeń – marzec oraz listopad – grudzień.

Jak okres wegetacyjny pokrzyżował plany oszczędności?

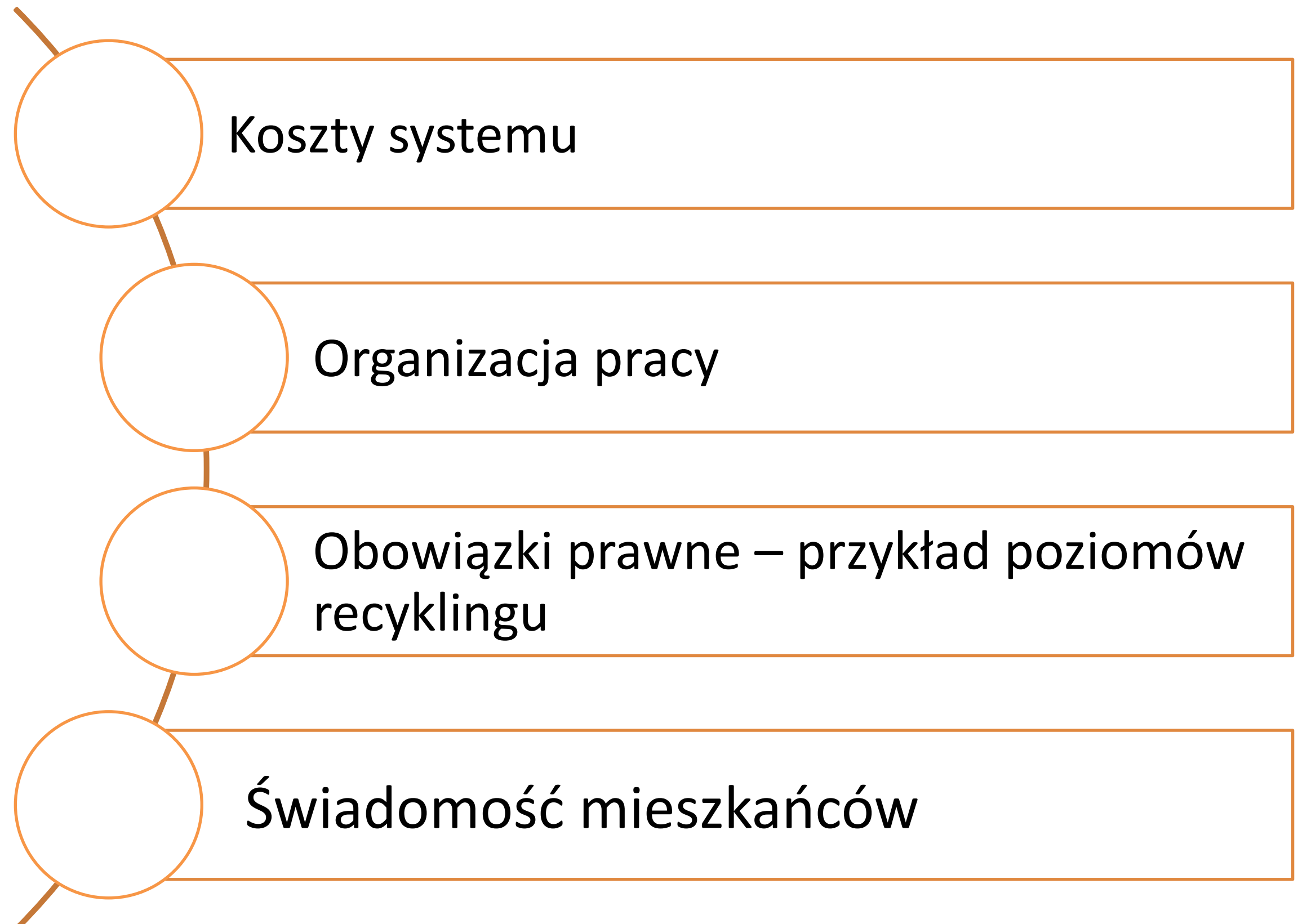
W roku 2023 podjęto decyzję o zmniejszeniu częstotliwości odbiorów odpadów biodegradowalnych w okresie późnej jesieni i zimy. Jednakże wydłużenie sezonu wegetacyjnego spowodowało znaczne nagromadzenie bioodpadów w miesiącach listopad i grudzień, co skutkowało znaczącym niezadowoleniem mieszkańców. Po tym doświadczeniu zrezygnowano z tego pomysłu i kolejna umowa zobowiązuje Novago Sp. z o.o. do odbioru 1 raz na 2 tygodnie.

2. Kontrole nieruchomości – sygnały o nieprawidłowej segregacji, czy innych uchybieniach w pierwszej kolejności płyną od wykonawcy umowy do samorządu. Komunikacja w tym obszarze jest kluczowa. W roku 2024 do właścicieli nieruchomości skierowano 142 pisma przypominające o obowiązku segregacji odpadów oraz konsekwencji jej braku.

3. Koszty zagospodarowania odpadów – negocjacje warunków handlowych, dywersyfikacja odbiorców, współpraca z odpowiednimi instalacjami.



Model współpracy:



Koszty systemu

Organizacja pracy

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Świadomość mieszkańców

Organizacja pracy

Znaczący wpływ na codzienną organizację pracy mają zapisy zawartej umowy.

Umowa określa:

- częstotliwość odbiorów
- raportowanie danych
- wymagania sprzętowe
- prowadzenie dokumentacji
- warunki fakturowania i płatności
- kary umowne

Wykonawca świadczy usługę w ramach realizacji umowy.

Współpraca i partnerskie relacje

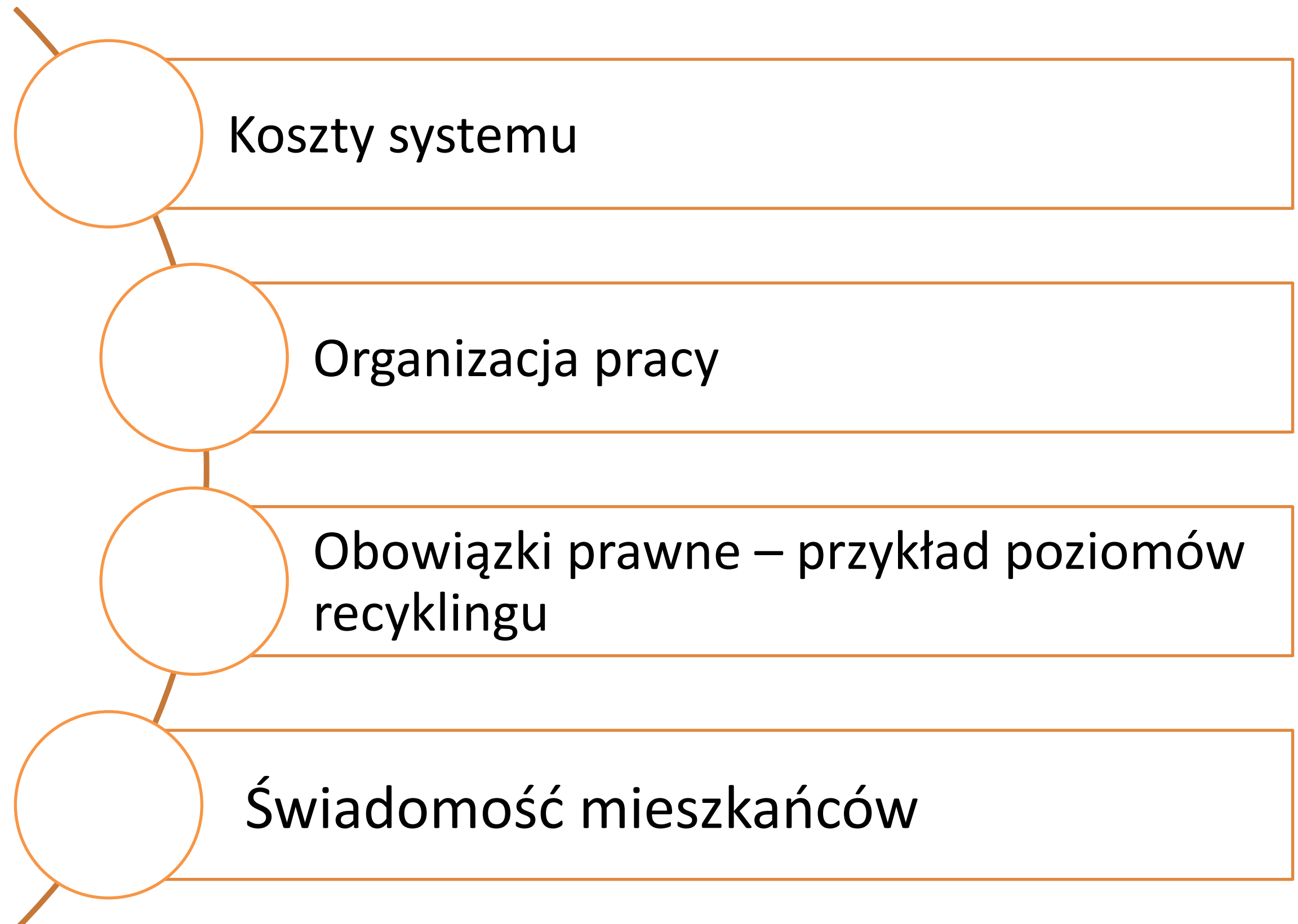
**Na czym zależy
samorządowi?**

Egzekwowanie
umowy

**Na czym zależy
wykonawcy?**

Świadczenie usług na
najwyższym poziomie

Model współpracy:



Koszty systemu

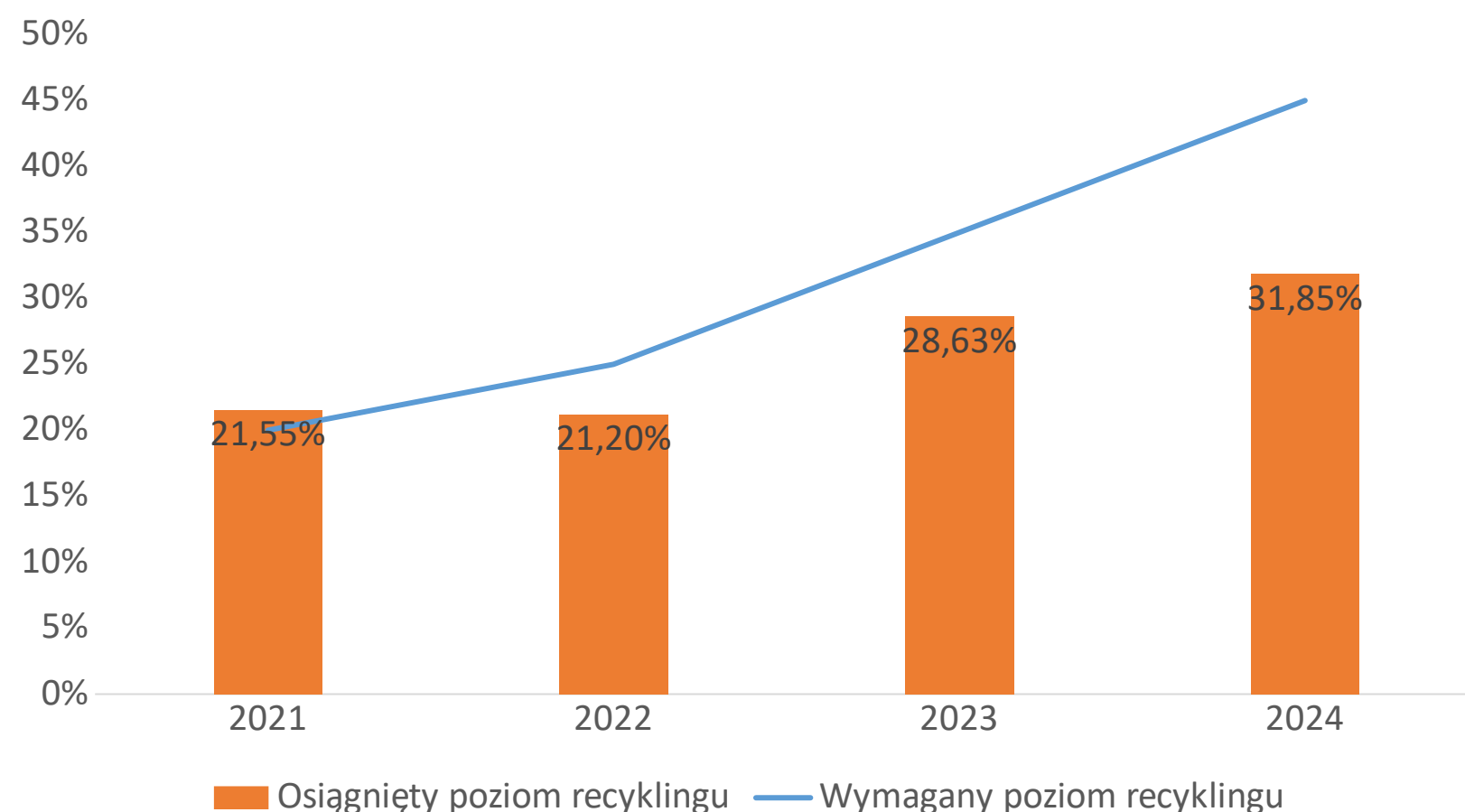
Organizacja pracy

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Świadomość mieszkańców

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Poziomy recyklingu osiągnięte przez Miasto Mława w latach 2021 - 2024



Odpowiedzialność formalno - prawna

Zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, to właśnie gmina ma obowiązek osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu. Jednostka samorządu odpowiada przed Marszałkiem Województwa oraz GIOŚ.

Odpowiedzialność operacyjna

Wykonawca ma obowiązek techniczny i operacyjny. Jest odpowiedzialny za zagospodarowanie odpadów.

Konsekwencje finansowe

Ponosi je samorząd, jednak w praktyce często stosowane są zabezpieczenia regulowane zapisami umowy, które przenoszą ryzyko kary na wykonawcę.

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Poziomy recyklingu, komu bardziej zależy na ich osiągnięciu?

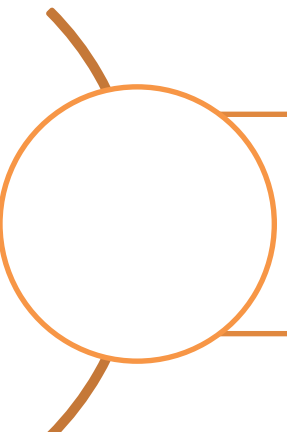
Niewątpliwie obowiązek osiągnięcia poziomów recyklingu może być kością niezgody we współpracy samorządu i wykonawcy, a co za tym idzie powodować potencjalne konflikty.

Samorząd

- To wykonawca umowy jest odpowiedzialny za zagospodarowanie odpadów, więc samorząd nie ma wpływu na umowy zawierane przez wykonawcę z instalacjami przetwarzającymi odpady.
- Brak odpowiednich, skutecznych narzędzi do egzekwowania obowiązku osiągnięcia poziomów recyklingu. Konsekwencją jest przerzucenie odpowiedzialności finansowej na wykonawcę.

Wykonawca umowy

- Bezpośrednio nie jest odpowiedzialny za uzyskanie poziomów recyklingu i ponoszenie kar z tym związanych.
- Jednakże podpisując umowę z samorządem zgadza się z jej zapisami, nawet jeśli dotyczą dotkliwych kar finansowych.



Obowiązki prawne – przykład poziomów
recyklingu

„Praca Novago ma
decydujący wpływ”

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

„Praca Novago ma decydujący wpływ”

Jako wykonawca umowy maksymalizujemy działania w kierunku efektywnego zagospodarowania odpadów i uzyskania jak najwyższych poziomów recyklingu.

Walczymy o każdą setną procenta.

Jednakże dotyczą nas ogólne problemy gospodarki odpadami.

- Nieprawidłowa segregacja u źródła
- Niewystarczające możliwości przetwarzania odpadów przez istniejące instalacje
- Brak alternatyw dla frakcji takich jak popiół, tekstylia.
- Wysokie koszty transportu i zagospodarowania

W tym wypadku najważniejsze jest to, żeby każda ze stron podejmowała działania według swoich możliwości. Samorząd powinien maksymalnie angażować mieszkańców, a wykonawca starać się o jak najbardziej efektywne zagospodarowanie odpadów.

Model współpracy:



Koszty systemu

Organizacja pracy

Obowiązki prawne – przykład poziomów recyklingu

Świadomość mieszkańców

Świadomość mieszkańców

Mieszkańcy są kluczowymi uczestnikami systemu gospodarki odpadami. Zarówno samorząd jak i wykonawca często mierzą się z presją lokalnego społeczeństwa.

Dlatego kluczowe jest dbanie o pozytywne relacje, budujące zaufanie i pozytywnego wizerunku. W tym obszarze działania samorządu i wykonawcy powinny być spójne i oparte na zespołowym działaniu.

Udział selektywnej zbiórki rośnie, ale nadal wspólnie borykamy się ze znaczącymi trudnościami:

- niska jakość segregacji u źródła,
- znikomy wpływ na segregację w budynkach wielolokalowych – opcja podwyższonych opłat jako kary nie jest wykorzystywana,
- duża liczba imigrantów z różnych części świata, często nierespektujących zasad segregacji odpadów,
- budowa nowych, dużych osiedli mieszkaniowych, w których przestrzeń wykorzystana na altany śmietnikowe jest marginalna, a ilość pojemników nieadekwatna do ilości mieszkańców.



Świadomość mieszkańców

**Samorząd jest zobowiązany, żeby edukować mieszkańców.
Wykonawca wspiera te działania.**

Doskonałym przykładem zwiększającym świadomość mieszkańców oraz wpływającym na ich codzienne wybory związane z gospodarką odpadami są wspólne działania edukacyjne.

Przykłady inicjatyw na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców:

- Organizacja mobilnych mini PSZOK.
- Pilotażowy program selektywnej zbiórki odzieży i tekstyliów.
- Kampania społeczna „Czy wiesz, jak segregować?”.
- Piknik ekologiczny „Eko-ofensywa”.
- Uruchomienie gry miejskiej „Wyrzutki i ich skutki”.
- Propagowanie aplikacji „Kiedy śmieci”.
- Organizacja spektakli teatralnych.



**Małe miasto,
wielkie działania edukacyjne.**

Działania edukacyjne prowadzone przez Urząd Miasta Mława zostały docenione przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

Spośród 314 samorządów województwa wyróżniono 26, które będą tworzyć katalog dobrych praktyk edukacyjnych.

Pomysły i inicjatywy z Mławy będą mogły być inspiracją dla innych.



Podsumowanie

Pogląd na gospodarkę odpadami ze strony samorządu i wykonawcy może być różnorodny. Każda, ze stron ma swoje zadania.

- ✓ Samorząd pilnuje procedur, zapisów umowy. Wykonawca działa operacyjnie i logistycznie.
- ✓ Samorząd ma rolę bardziej teoretyczną, wykonawca praktyczną.

Połączenie tych obu perspektyw, pozwala budować i poprawiać cały system gospodarki odpadami.
Działania powinny być wspierające i uzupełniające.

Nawet najlepiej spisana umowa, bez chęci wspólnego działania i otwartej komunikacji, nie zapewni sukcesu jej realizacji.



Dziękuję za uwagę.

Żaneta Lewandowska
Kierownik ds. Rozwoju Biznesu



光大控股
EVERBRIGHT LIMITED